

รายงานการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดิน บ้านงามเมือง
หมู่ 11 ตำบลยางสอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

โดย โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายท้องถิ่นและหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อการจัดการลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน
และ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่ตั้ง

ที่ตั้งสัมพันธระดับตำบล

บ้านงามเมือง ตั้งอยู่ในเขตตำบลยางสอม มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบุญเรือง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลแม่คำ อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

ที่ตั้งสัมพันธระดับหมู่บ้าน

เมื่อพิจารณาอาณาเขตติดต่อระดับหมู่บ้าน พบว่ามีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบบ้านงามเมือง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ บ้านแดนเมือง หมู่ 6 ตำบลบุญเรือง อำเภอเชียงของ

ทิศใต้ ติดกับ บ้านน้ำแพร่ หมู่ 4 ตำบลยางสอม อำเภอขุนตาล

ทิศตะวันออก ติดกับ คอยยาว ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น

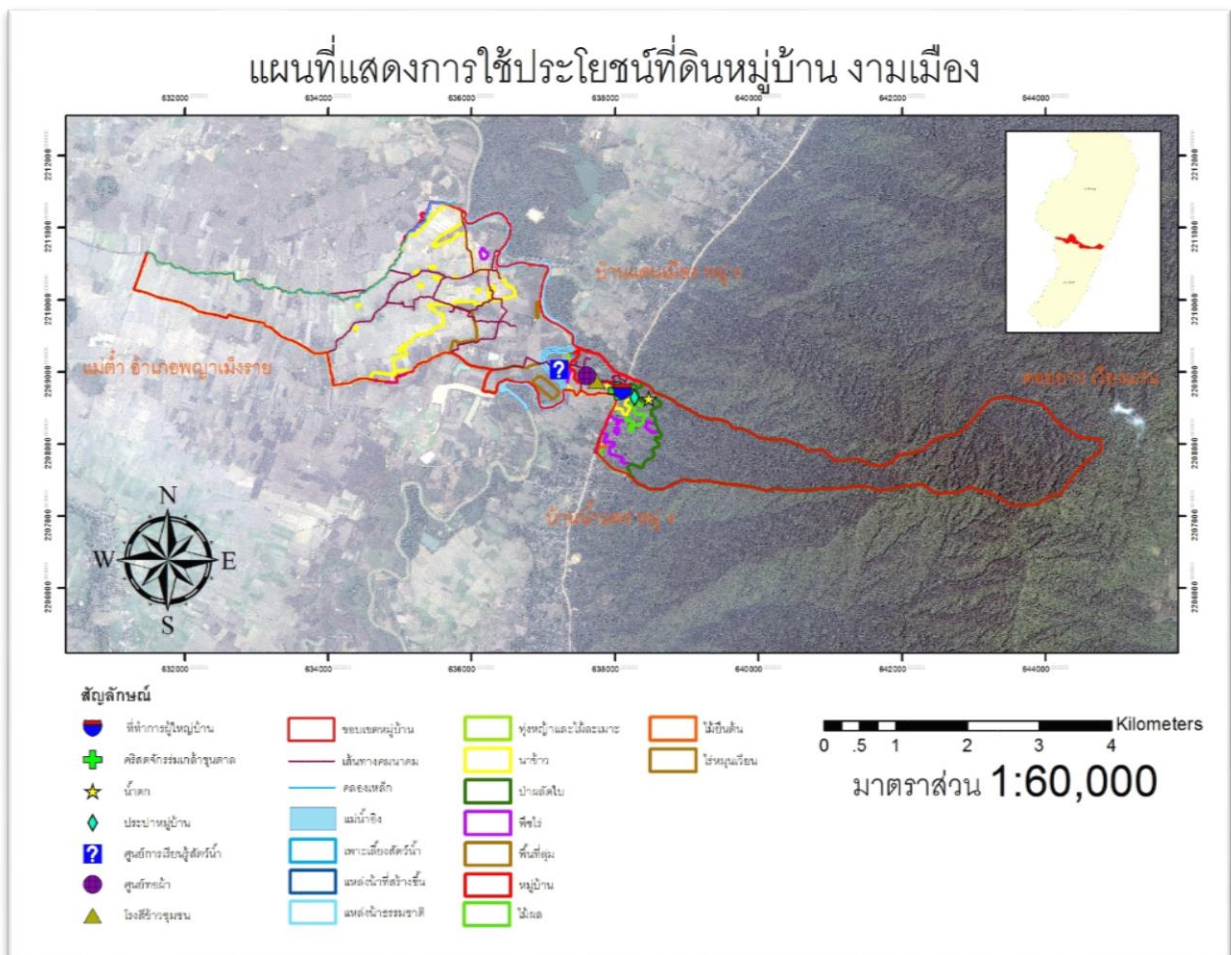
ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านแม่คำ ต.ตาดควัน อ.พญาเม็งราย

สภาพภูมิประเทศ

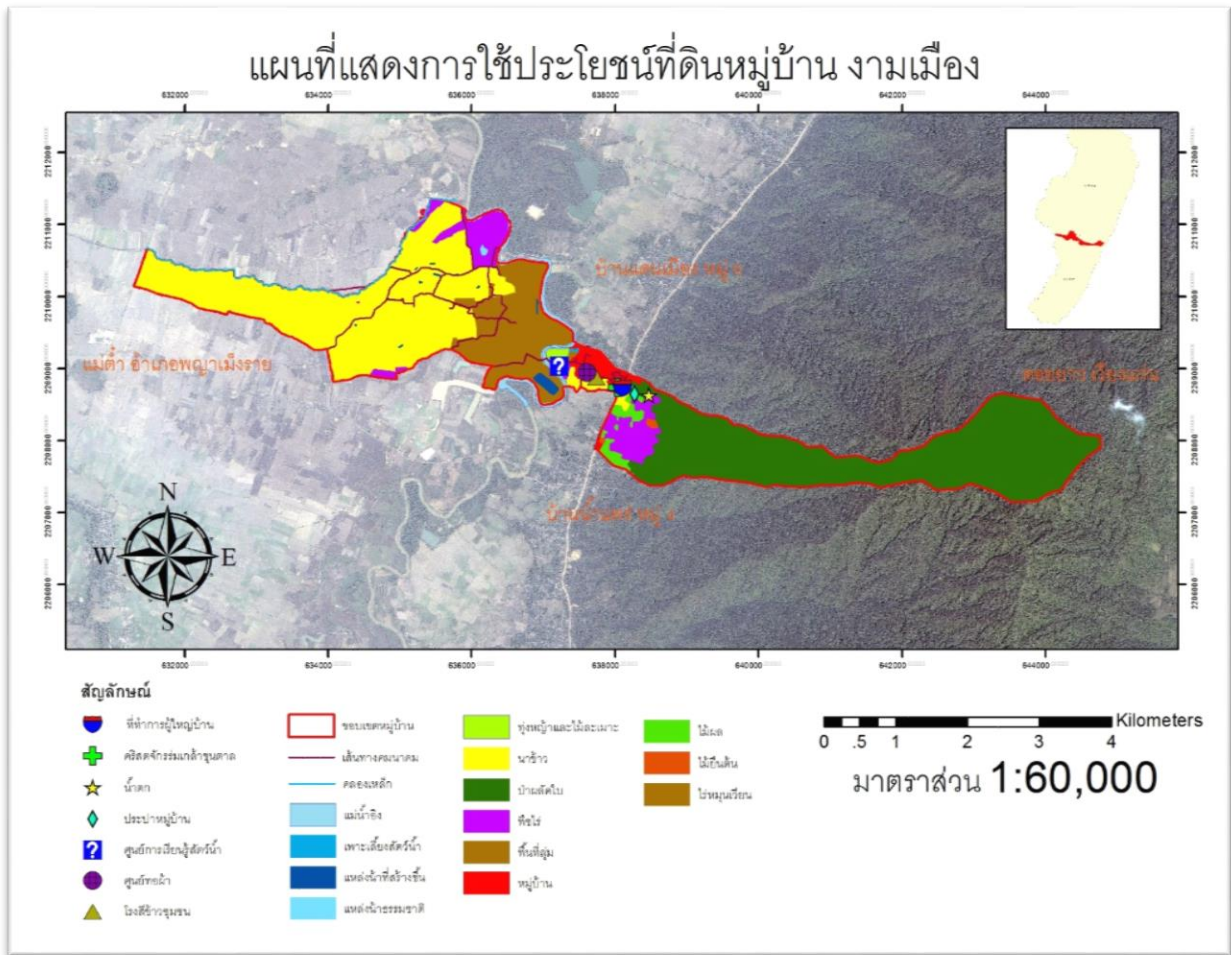
บ้านงามเมือง มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 353-1,381 เมตร ความลาดเทจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ทางด้านตะวันออกมีเทือกเขาดอยยาววางตัวในแนวเหนือ-ใต้ ปกคลุมไปด้วยพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยแดง ป่าห้วยตาล และป่าห้วยไคร้ ประกอบด้วยยอดเขาสำคัญ ได้แก่ คอยแดนเมือง คอยคั่นปล้อง และคอยแกง ภูเขาต้นน้ำในบริเวณนี้เป็นต้นกำเนิดของห้วยงามเมืองซึ่งไหลผ่านชุมชนลงสู่แม่น้ำอิงทางทิศตะวันตก มีสภาพเป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำอิง ลักษณะดินเป็นดินเหนียวที่เหมาะสมต่อการทำนาและการเกษตรกรรม

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบ้านปากอึงใต้ ทำการวิเคราะห์จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชด (Thaichote) ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ปี พ.ศ. 2558 และ ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม Google Earth ร่วมด้วยข้อมูลสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดเชียงรายของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2552 นำเข้าข้อมูลและวิเคราะห์ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) จากนั้นทำการตรวจสอบและปรับแก้ความถูกต้องของข้อมูลด้วยการลงสำรวจภาคสนามในพื้นที่ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถแสดงดัง ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และ ตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบ้านงามเมือง (แสดงแนวเขต)

ภาพที่ 2 สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบ้านงามเมือง (แสดงพื้นที่)

ตารางที่ 1 พื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบ้านงามเมือง

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ (%)	รายละเอียดที่สำคัญ
A1 (นาข้าว)	3,074	36.93	นาข้าว
A2 (พืชไร่)	591	7.10	ข้าวโพด
A3 (ไม้ยืนต้น)	15	0.18	ยางพารา
A4 (ไม้ผล)	124	1.49	ลำไย, กระท้อน
A6 (ไร่หมุนเวียน)	9	0.11	
A9 (สถานที่เพาะเลี้ยงปลา)	4	0.05	
F2 (ป่าผลัดใบ)	3,144	37.77	
M1 (ทุ่งหญ้าและไม้ตะมาะ)	48	0.58	
M2 (พื้นที่ลุ่ม)	1,026	12.33	
U2 (หมู่บ้าน)	181	2.17	
W1 (แหล่งน้ำตามธรรมชาติ)	64	0.77	
W2 (แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น)	43	0.52	
รวม	8,323	100	

จากภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และตารางที่ 1 พบว่า บ้านงามเมืองมีสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นป่าผลัดใบมากที่สุด คิดเป็นพื้นที่ 3,144 ไร่ หรือร้อยละ 37.77 รองลงมาเป็น นาข้าว คิดเป็นพื้นที่ 3,074 ไร่ หรือร้อยละ 36.93 ลำดับต่อมาคือ พื้นที่ลุ่ม คิดเป็นพื้นที่ 1,026 ไร่ หรือร้อยละ 12.33 พืชไร่ ได้แก่ ยางพารา คิดเป็นพื้นที่ 591 ไร่ หรือร้อยละ 7.1 ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งมีพื้นที่ไม่มากนัก ประกอบด้วย หมู่บ้าน ไม้ผล แหล่งน้ำธรรมชาติ ไม้ตะมาะ ทุ่งหญ้า แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ไม้ยืนต้น ไร่หมุนเวียน และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท พบว่า พื้นที่ป่าไม้จะอยู่บริเวณคอกยาวทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าผลัดใบ มีลำธารและน้ำตกอยู่ในบริเวณป่าต้นน้ำ

พื้นที่นาข้าว กระจายตัวอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านถัดจากแม่น้ำอิงออกไป มีลำห้วยสาขา ชื่อ ห้วยเหล็ก ไหลผ่านพื้นที่นาข้าวจากทิศตะวันตกไปทิศเหนือก่อนไหลลงสู่แม่น้ำอิง และมีพื้นที่ลุ่ม (marsh) อยู่ริมแม่น้ำอิงทางด้านตะวันตก เกิดจากแม่น้ำอิงโค้งตัวทำให้ลำน้ำเดิมกลายเป็นหนองบึง ได้แก่ หนองพญาวัน หนองยายแดง หนองดับตอง ส่วนพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด พบอยู่บริเวณริมแม่น้ำอิงทางทิศตะวันตก

และบริเวณที่ลาดเชิงเขาทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ในขณะที่ไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา และไม้ผล เช่น ลำไย กระท้อน มีปรากฏให้เห็นอยู่ในบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้าน

สำหรับพื้นที่ชุมชนตั้งอยู่ตอนกลางของหมู่บ้าน เนื่องจากมีเส้นคมนาคมตัดผ่านตอนกลางของหมู่บ้าน และมีโบสถ์คริสต์จักรกรมเกล้าขุนตาลเป็นศูนย์รวมของชุมชนซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์